

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1533
Ημερομ. Κατάθεσης: 28/11/2025

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2025

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Υπουργό Εξωτερικών

Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: Ανάγκη άμεσης και ολοκληρωμένης διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας - Βουλγαρίας για τη διαχείριση των υδάτων των ποταμών Άρδα, Νέστου και Στρυμόνα.

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί

Η διαχείριση των διασυνοριακών υδάτων, με τη γείτονα Βουλγαρία, θεωρείται ζήτημα στρατηγικής σημασίας για τη χώρα, καθώς επηρεάζει τη βιωσιμότητα της αγροτικής παραγωγής, την περιβαλλοντική ισορροπία, την ασφάλεια των υδατικών πόρων, αλλά και τη σταθερότητα των ελληνοβουλγαρικών σχέσεων. Στη Βόρεια Ελλάδα, τρία μεγάλα ποτάμια, ο Άρδας, ο Νέστος και ο Στρυμόνας, πηγάζουν από τη Βουλγαρία και εκβάλλουν στην Ελλάδα, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη θεσμικά κατοχυρωμένη συνεργασία των δύο χωρών για την ορθολογική και βιώσιμη διαχείρισή τους.

Η Ελλάδα και η Βουλγαρία, ως κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συμβαλλόμενα μέρη σε διεθνείς συμβάσεις για τα διασυνοριακά ύδατα, οφείλουν να διασφαλίζουν τον συντονισμό στη διαχείριση των υδατικών πόρων σε επίπεδο λεκάνης απορροής, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία-Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/EK), την Οδηγία 2007/60/EK για τους κινδύνους πλημμύρας και τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις. Η σύναψη σύγχρονων, δεσμευτικών και πλήρως εναρμονισμένων με το ενωσιακό δίκαιο διακρατικών συμφωνιών δεν αποτελεί απλώς πολιτική επιλογή, αλλά νομική και θεσμική υποχρέωση.

Στο πλαίσιο αυτό, τα τρία ποτάμια παρουσιάζουν διαφορετικό βαθμό θεσμικής θωράκισης και διαφορετικές προκλήσεις, οι οποίες όμως συγκλίνουν σε ένα ενιαίο πρόβλημα: την έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδίου διασυνοριακής διαχείρισης των υδατικών πόρων για τη Βόρεια Ελλάδα.

Η λήξη, στις 9 Ιουλίου 2024, της εξηκονταετούς διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας – Βουλγαρίας για τον ποταμό Άρδα χωρίς να έχει προηγηθεί έγκαιρη ανανέωση ή τροποποίηση, ανέδειξε με έντονο τρόπο τις σοβαρές συνέπειες της θεσμικής απραξίας. Παρά τις συνεχείς επισημάνσεις των τοπικών φορέων και τις δικές μας κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις, η συμφωνία έληξε χωρίς να διασφαλίζεται νομικά η συνέχιση της παροχής υδάτων προς την ελληνική πλευρά. Ως αποτέλεσμα, οι αγρότες του βορείου Έβρου βρέθηκαν αντιμέτωποι με αβεβαιότητα, κινδύνους για την άρδευση των καλλιεργειών και απώλειες εισοδήματος.

Η προσωρινή κοινή δήλωση της 2ας Μαΐου 2025 μεταξύ των κυβερνήσεων Ελλάδας και Βουλγαρίας, η οποία αναφέρει ότι θα διατίθεται “ικανή ποσότητα ύδατος” προς τη χώρα μας χωρίς ωστόσο να καθορίζονται συγκεκριμένα ποσοτικά όρια, χρονικά πλαίσια ή τεχνικές προδιαγραφές, δεν θεωρείται επαρκής για την προστασία των ελληνικών συμφερόντων. Οι τοπικές κοινωνίες ζητούν μια νέα, πλήρως δεσμευτική διακρατική συμφωνία, με σαφείς ρήτρες, κατ’ ελάχιστον εγγυημένες παροχές και θεσμοθετημένο μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της, σε συνέργεια με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης.

Ανησυχία προκαλεί και η κατάσταση στον ποταμό Νέστο, του οποίου η ισχύουσα συμφωνία με τη Βουλγαρία λήγει το 2031. Ήδη η βουλγαρική πλευρά έχει εκφράσει προθέσεις επαναδιαπραγμάτευσης των όρων, ζητώντας ανταποδοτικές παροχές σε ενέργεια ή άλλους τομείς. Οι περιοχές Δράμας, Ξάνθης και Καβάλας αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα λειψυδρίας, ενώ

οι τοπικοί ΤΟΕΒ προειδοποιούν ότι η παροχή υδάτων μειώνεται δραματικά, θέτοντας σε κίνδυνο την αγροτική παραγωγή και την επάρκεια άρδευσης. Την ίδια στιγμή, καθυστερούν σημαντικά έργα υποδομής που έχουν ήδη σχεδιαστεί ή προταθεί, καθώς και η αναβάθμιση των αρδευτικών δικτύων, χωρίς σαφές χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Ακόμη πιο προβληματική είναι η περίπτωση του ποταμού Στρυμόνα ο οποίος παραμένει εκτός οποιασδήποτε διακρατικής συμφωνίας, παρά το γεγονός ότι η ανάγκη θεσμικού πλαισίου συνεργασίας έχει επισημανθεί επανειλημμένα από παραγωγικούς και περιβαλλοντικούς φορείς. Ο ποταμός, καθώς και κεντρικοί παραπόταμοι αυτού, όπως ο ποταμός Αγγίτης, τροφοδοτούν τη λίμνη Κερκίνη και αρδεύουν περισσότερα από 400.000 στρέμματα στον κάμπο των Σερρών. Η απουσία θεσμικού πλαισίου συνεργασίας με τη Βουλγαρία έχει ως συνέπεια να μην υπάρχει συντονισμός στη διαχείριση των υδάτων, γεγονός που οδηγεί σε πλημμυρικά φαινόμενα τον χειμώνα και σε ξηρασίες το καλοκαίρι, με σοβαρές επιπτώσεις στην αγροτική παραγωγή, στα οικοσυστήματα και στη λειτουργία της λίμνης Κερκίνης. Οι αγρότες των Σερρών και οι περιβαλλοντικοί φορείς ζητούν την έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας, η οποία θα προστατεύει τη λίμνη Κερκίνη και θα εξασφαλίζει επαρκή παροχή ύδατος για τις ανάγκες της αγροτικής παραγωγής.

Υπογραμμίζεται ότι οι τρεις αυτοί ποταμοί θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ως ενιαίο συνεκτικό πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας με τη Βουλγαρία, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης υδάτων για τη Βόρεια Ελλάδα. Η αντιμετώπιση κάθε ποταμού μεμονωμένα οδηγεί σε αποσπασματικές πολιτικές και αδυναμία αποτελεσματικής πρόληψης φαινομένων λειψυδρίας ή πλημμύρας και αποδυναμώνει τη διαπραγματευτική θέση της χώρας.

Στον Άρδα, θεωρείται αναγκαία η οριστική ανανέωση και επικαιροποίηση της συμφωνίας του 1964, με σαφείς όρους και συγκεκριμένη διάρκεια, ρητές προβλέψεις για ελάχιστες εγγυημένες παροχές, καθώς και συμμετοχή των τοπικών φορέων και των αρμόδιων επιστημονικών οργάνων στη διαμόρφωση και παρακολούθησή της. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαία η επιτάχυνση των έργων του φράγματος Θεραπειού και του υδροταμιευτήρα Κομάρων, με πλήρη διαφάνεια ως προς την αδειοδότηση, τη χρηματοδότηση και το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης. Είναι δε εμφανές ότι η συμφωνία που υπογράφηκε το 2024 μεταξύ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης,

με τον εθνικό φορέα παροχής ηλεκτρικής ενέργειας της γείτονος, με ισχύ ενός (1) έτους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ουσιαστική λύση στο πρόβλημα.

Στον Νέστο, κρίνεται επιβεβλημένη η βελτιστοποίηση της λειτουργίας και της αξιοποίησης των υφιστάμενων φραγμάτων Θησαυρού και Πλατανόβρυσης, η επιτάχυνση της υλοποίησης των σχεδιαζόμενων έργων, όπως το ΜΥΗΕ Τεμένους και τα αναγκαία αρδευτικά έργα στη Χρυσούπολη και στους λοιπούς ταμιευτήρες, καθώς και η συνολική αναβάθμιση των αρδευτικών υποδομών και η μείωση των απωλειών στα δίκτυα, η πρόταση και χρηματοδότηση μικρών αποκεντρωμένων έργων ταμίευσης ύδατος, όλα με ρητή πρόβλεψη για ελάχιστες οικολογικές παροχές, αποτροπή της υφαλμύρωσης και προστασία των υγροτόπων και των ευαίσθητων οικοσυστημάτων στις εκβολές. Οι μελλοντικές διαπραγματεύσεις με τη Βουλγαρία οφείλουν να στηριχθούν σε επιστημονικά δεδομένα, σε υδρολογικά μοντέλα και στην αρχή του αμοιβαίου οφέλους, όπως προβλέπεται και από το ενωσιακό δίκαιο.

Στον Στρυμόνα, είναι επείγον να αναληφθεί διπλωματική πρωτοβουλία για την υπογραφή πρώτης δεσμευτικής συμφωνίας, καθώς και να εκπονηθεί συνολικό σχέδιο έργων για τη συγκράτηση υδάτων και τη διαχείριση πλημμυρών, σε συνεργασία με ευρωπαϊκούς φορείς και χρηματοδοτικά προγράμματα. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται επίσης η πλήρης αποκατάσταση και εκσυγχρονισμός του φράγματος Λιθοτόπου στη λίμνη Κερκίνη, η ενίσχυση των υποδομών ελέγχου στάθμης και θυροφραγμάτων, καθώς και η συστηματική συντήρηση και αναβάθμιση των αρδευτικών δικτύων. Επίσης, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη συστήματος τηλεμετρικής παρακολούθησης της ροής του Στρυμόνα, με δυνατότητα ανταλλαγής δεδομένων σε πραγματικό χρόνο με τη βουλγαρική πλευρά, ώστε να διασφαλίζεται ο συντονισμός με τη βουλγαρική πλευρά και να αποτρέπονται ακραία φαινόμενα.

Η καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων και στην υλοποίηση των έργων υποδομής οδηγεί σε συνεχώς αυξανόμενα προβλήματα λειψυδρίας, σε περιορισμό της αγροτικής παραγωγής, σε απώλειες εισοδήματος για τους παραγωγούς και σε περιβαλλοντική υποβάθμιση των περιοχών αυτών. Παράλληλα, η κλιματική κρίση εντείνει την ανάγκη για συντονισμένες δράσεις, καθώς οι υδατικοί πόροι μειώνονται και οι περίοδοι ξηρασίας γίνονται όλο και πιο συχνές, ενώ αυξάνεται ο κίνδυνος έντονων πλημμυρικών επεισοδίων, μειώνοντας την Κλιματική Ανθεκτικότητα του συστήματος.

Η Βουλγαρία, από την πλευρά της, υλοποιεί ήδη νέα έργα φραγμάτων και ενίσχυσης της υδροδυναμικής της ασφάλειας, ενώ η ελληνική πλευρά δεν έχει ακόμη αναπτύξει ένα συνεκτικό πλαίσιο διακρατικής πολιτικής και διπλωματικής παρακολούθησης. Η έλλειψη σχεδίου όχι μόνο αποδυναμώνει τη διαπραγματευτική θέση της χώρας, αλλά και αφήνει απροστάτευτες τις τοπικές κοινωνίες της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και της Κεντρικής Μακεδονίας.

Ήδη το ΠΑΣΟΚ έχει επισημάνει ότι τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας οφείλουν να λειτουργούν ως ενιαία «ομπρέλα στρατηγικής» για την υδατική πολιτική της χώρας, να επικαιροποιούνται έγκαιρα και κυρίως να εφαρμόζονται πιστά, αντί η Κυβέρνηση να προχωρά σε αποσπασματικές παρεμβάσεις χωρίς συνολικό εθνικό σχέδιο. Στο πλαίσιο αυτό, οι υπό ανανέωση ή νέα σύναψη διακρατικές συμφωνίες με τη Βουλγαρία για τον Άρδα, τον Νέστο και τον Στρυμόνα πρέπει να εναρμονιστούν πλήρως με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας, τα οποία αποτελούν ήδη θεσμοθετημένα εργαλεία σχεδιασμού για τη διαχείριση των υδατικών πόρων στις συγκεκριμένες λεκάνες.

Επειδή η έγκαιρη και δεσμευτική σύναψη διακρατικών συμφωνιών αποτελεί προϋπόθεση για τη σταθερότητα και την ασφάλεια των υδατικών πόρων,

Επειδή η αγροτική παραγωγή της Θράκης, της Δράμας, της Καβάλας, της Ξάνθης και των Σερρών εξαρτάται άμεσα από τη ροή των τριών ποταμών,

Επειδή η καθυστέρηση των έργων υποδομής επιτείνει τη λειψυδρία και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος,

Επειδή η κλιματική κρίση επιβάλλει ενιαίο, μακροπρόθεσμο και επιστημονικά τεκμηριωμένο σχεδιασμό σε επίπεδο λεκάνης απορροής, σε συνεργασία με τα αρμόδια εθνικά, περιφερειακά και διακρατικά όργανα,

Ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Προτίθεται η Κυβέρνηση να διαπραγματευθεί και να συνάψει ολοκληρωμένη διακρατική συμφωνία με τη Βουλγαρία που θα καλύπτει ενιαία τους ποταμούς**

Άρδα, Νέστο και Στρυμόνα, με δεσμευτικούς όρους, ρήτρες και μηχανισμούς ελέγχου;

- 2. Πώς θα διασφαλίζεται ότι οι υπό διαπραγμάτευση ή ανανεούμενες συμφωνίες θα ευθυγραμμίζονται με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας και με τις υποχρεώσεις της χώρας από το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο για τα διασυνοριακά ύδατα;**
- 3. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση των έργων υποδομής:**
  - α) Φράγμα Θεραπειού και Υδροταμιευτήρας Κομάρων στον Έβρο,**
  - β) Έργα βελτιστοποίησης της λειτουργίας και της αξιοποίησης των υφιστάμενων φραγμάτων Θησαυρού και Πλατανόβρυσης, καθώς και υλοποίησης των φραγμάτων/υδροταμιευτήρων και αρδευτικών έργων, όπως του Τεμένους και τα συναφή αρδευτικά έργα στη Χρυσούπολη και στους λοιπούς ταμιευτήρες στον Νέστο,**
  - γ) Έργα συγκράτησης υδάτων και προστασίας από πλημμύρες στον Στρυμόνα και στη λίμνη Κερκίνη, συντήρησης των αρδευτικών δικτύων και των εργασιών συντήρησης και εκσυγχρονισμού του φράγματος Λιθοτόπου;**
- 4. Με ποιον τρόπο σκοπεύει η Κυβέρνηση να διασφαλίσει τη θεσμοθετημένη συμμετοχή των τοπικών και επιστημονικών φορέων και των ΤΟΕΒ στην παρακολούθηση και εφαρμογή των διακρατικών συμφωνιών καθώς και στον σχεδιασμό των έργων υποδομής;**
- 5. Προβλέπεται η δημιουργία ανοικτού συστήματος πρόσβασης σε δεδομένα (open data) για τις παροχές, τις στάθμες και τις αποφάσεις διαχείρισης υδάτων των τριών ποταμών, ώστε να εξασφαλίζεται διαφάνεια και έγκαιρη ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών;**
- 6. Για ποιον λόγο δεν έχει αναληφθεί έως σήμερα επίσημη πρωτοβουλία για την υπογραφή διακρατικής συμφωνίας για τον ποταμό Στρυμόνα και τους παραποτάμους αυτού και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα της Κυβέρνησης για την έναρξη και ολοκλήρωση των σχετικών διαπραγματεύσεων με τη βουλγαρική πλευρά;**

Οι ερωτώντες βουλευτές

Μανώλης Χριστοδουλάκης

Δημήτριος Μάντζος

Αναστάσιος Νικολαΐδης

Μανόλης Χνάρης